

Existentiella samtalsgrupper ledda av sjukhuspräster inom psykiatri

Hilde Frøkedal är doktorand vid VID, Diakonhjemmet i Oslo. Hon har en bakgrund i teologi, religionspsykologi och psykodynamisk psykoterapi och har arbetat med att leda existentiella samtalsgrupper som andlig vårdare och psykoterapeut i flera år inom psykiatri.

Målet med hennes studie är att undersöka de existentiella samtalsgrupper som leds av sjukhuspräster som en praktik, studien består av tre mindre studier.

- Den första studiens mål är att utforska och beskriva variation bland de norska existentiella grupperna.
- Den andra studiens mål är att utforska vårdpersonalens inom psykiatrins attityder, praktik, förståelse och uppfattat värde relaterat till de existentiella dimensionerna som behandlades i vårdmiljön.
- Den tredje studien ser närmare på relationen mellan närvaro i existentiella samtalsgrupper, existentiella samtalsgruppers tillvägagångssätt och den upplevda meningsfullheten.

En existentiell samtalsgrupp som är led av en självvårdare är knuten till det professionella arbete som självvårdare utför inom ramen för den norska psykiatri. De är öppna för patienter i öppen-, slut- och dagvården. Där pratar de om existentiella problem och utmaningar, värderingar, livserfarenheter, tro och hopp.

Den första studien är ett nationellt tvärsnitt där grupper i alla fyra landsting i Norge har täckts in. En utforskande beskrivande webbaserad tvärsnittsenkät användes för att svara på forskningsfrågorna rörande frekvens, syfte och gruppmetodologi. Enkäten riktades mot fem olika grupper;

- sjukhuspräster som ledde grupperna,
- co-leaders som hjälpte till att leda grupperna,
- cheferna på avdelningarna som erbjöd grupperna,
- terapeuterna vars patienter var med i grupperna,
- patienter.

101 av 187 tillfrågade inom dessa grupper deltog i studien. Vilket blev basen för den första studien där de fann att totalt 49 grupper, fördelade över hela landet, drivs av 21 sjukhuspräster i 11 av 19 helseforetak i Norge. Existentiella samtalsgrupper bedrevs både på sjukhus och vårdcentraler, varav 28 på vårdcentraler och 21 på sjukhus. Den vanligaste typen av samtalsgrupp på vårdcentralen var för patienter inom slutenvård, med öppenvårds grupper som de näst vanligaste. Men det finns en stor variation. Grupper finns även inom bland annat geriatriken och beroendekliniker. På sjukhus fanns samtalsgrupperna på beroendeavdelningar, psykosavdelningar, geriatrisk psykiatriavdelningar och psykakuten. De flesta som jobbade med eller mot samtalsgrupperna upplevde att de var en integrerad och etablerad del av vårdplanen. De flesta höll även med om påståendet att samtalsgruppen var en existentiell terapeutisk strategi.

Sjukhuspräster blev även tillfrågade vilken typ av samtalsgrupper de erbjöd. Fem olika teoretiska perspektiv identifierades,

- psykodynamiskt
- narrativt
- coping
- systemteoretiskt

- tematiskt

Samtalsämnena som berördes under samtalsgrupperna delades in i tre grupper, spirituella problem, religiösa problem och existentiella problem.

Målet med den andra studien var att utforska vårdpersonalen inom psykiatrins attityder, praktik, förståelse och uppfattningar av värde i relation till att bemöta den existentiella dimensionen i vårdmiljön. Vårdpersonalen fick välja ur en på 24 olika ämnen vad de tyckte var viktigt. De frågade också vilka teman som patienterna tog upp. Det vanligaste var hopp och ensamhet, medan Gud, Guds bilden och tro i en främmande världssyn var de minst vanliga. Vårdpersonalen var generellt positivt inställda och öppna till behandlandet av existentiella dimensionerna inom ramen för vården.

Syftet med den tredje studien var att undersöka sambandet mellan närvarande i existentiella samtalsgrupper, tillvägagångssättet inom den existentiella samtalsgruppen, samtalsämnena i existentiella samtalsgruppen och den upplevda meningsfullheten, existentiell kris och psykisk ohälsa. Resultaten för den här studien är ännu inte klara.